

Om fornminner og samarbeid

Nordmenn sviktet under krigen

 Oluf Chr. Böckmann hevder 17.1.94 at «situasjonen sommeren 1941 var enkel og grei: Det sto en fremmed krigsmakt i landet. Den var ikke invitert.» Noen hadde oppdaget det året før. Men i 1941 hadde mange sluttet å snakke med NS-folk, og vrangforestillinger om deres meninger kunne bre seg uhindret.

NS-folk regnet med at når tyskerne var ute av landet, enten det skjedde som følge av deres innsats eller ved at «Vår Herre stille lempet så vi vant vår rett», skulle det igjen bli ytringsfrihet og misforståelser skulle bli oppklart. NS-medlemmer har ennå ikke fått tilbake ytringsfriheten.

Mange, særlig blant de senere frontkjempere, tok kampen opp våren 1940, til det altfor sent mobiliserte forsvaret hadde kapitulert fullstendig 10.6. 1940. Regjeringen hadde kanskje regnet med at englemerne kom først? I England måtte norske soldater trekke i britisk uniform, og adlyde allierte overordnede som ofte ikke orienterte Nygaardsvoldregjeringen om det

de hadde fore i Norge. På hvilken måte var disse styrkene friere eller mer norske enn styrkene på Østfronten?

Andre hadde gjort sitt beste for å representere norske interesser overfor tyskerne, etter at Regjeringen hadde flyktet. Quisling ville ikke love tyskerne at han kunne få de norske styrker til å legge ned våpnene. Da overtok Administrasjonsrådet det riktige å protestere og nedlegge verv.

NS ønsket ikke å etterape tyskerne. NS-folk har frabedt seg betegnelsen nazister fra 1930-årene. De som var uenige, dannet NNAP, Norges Nasjonalsosialistiske Arbeider-Parti. NS-folk forsøkte i okkupasjonstiden å handle legalt, etter norsk og internasjonal lov. De synes ofte at tyskerne fikk altfor lett spill, fordi deres landsmenn bekjempet NS istedet for tyskerne.

NS-folk var ikke mer rasistiske enn andre nordmenn. Hvilke planer tyskerne hadde for jødene, hadde de ikke fantasi til å forstå. Men NS klarte stort sett å forhindre at det politiske SS overtok jødernes formuer andre steder enn i Trondheim slik det

skjedde i andre tyskkontrollerte land. NS-LO reddet synagogen i Oslo. Jødene fikk i 1945 tilbake de verdier NS-myndighetene hadde tatt vare på. I Skien tok dessverre hjemmefronten jødernes formue. Et beløp som i kroner ikke engang tilsvarte det som var tatt, ble tilbakelevert i 1981. Knappt noe folk er mer rasistisk enn det norske. Hjemmefronten i Norge fikk samme advarsel når det gjaldt jødernes skjebne med fengsling og deportasjon som i Danmark. I Norge svarte hjemmefronten med å stenge fluktrutene til Sverige for tre uker, en uke før de fleste ble sendt til utryddelsesleirene, mens danskene reddet nesten alle sine jøder over til Sverige.

Den norske kirke protesterte først da de fleste av de jøder som ble drept alt var døde, og da til feil adresse. Det er blitt aktivt neddysset at det fantes en god del kristne, ikke minst i Grenland som tok Kristi ord og eksempel om hvordan man skulle oppføre seg overfor en okkupasjonsmakt alvorlig. De kalte seg Kristelig Samling. Rimeligvis pga. det de oppfattet som ond-

sinnet propaganda om at de hadde rasefordommer, tok de med i sin trosbekjennelse: «Vi tror på de helliges samfunn, som er den sanne kristne menighet, uansett forskjell i rase og trosbekjennelse.» Det endelige bevis på at den norske kirke hadde fulgt yppersteprestene og de skriftlærde og valgt Barabbas, folkehelten som sitt oppror mot okkupasjonsmakten hadde begått mord, fikk disse kristne da biskop Berggrav utga «Folkedommen over NS». Den har den norske kirke ennå ikke tatt avstand fra.

I. C. Stridsklev

Dårlig Skiensgate

også for de gående, er heget med dårlig bein!

Reidar Helgesen d.e.

Heia Pors

Endelig kunne vi Pors-supportere glede oss over en seier på håndballbanen. Jentene har slitt enormt i den øverste divisjonen og mange har dømt dem rett ned igjen. Etter seieren mot Skjeberg, er det nytt håp, sier en mann på tråden. Han håper at den negative omtalen av Porsjentene er over for godt.

VOGUE LONGS

Ta 3 betal for 2

blanke selskapslongs 20 den.

torsdag, fredag og lørdag

Damespesialen A.s

Storgt. 133, Porsgrunn. tlf. 35 55 25 49

4 Tirsdag 1. februar 1994

KOMMENTAR OG DEBATT

er også et sted svært mange velger å bo og leve - om forholdene legges til rette for dette. En levende Østsiden skole kan bidra til en ny oppblomstring av Porsgrunn sentrum. Så får man heller løse de uungåelige problemene etterhvert som de kommer.

I et leserinnlegg, under overskriften «Nordmenn sviktet under krigen» fra I.C. Stridsklev 26. januar falt en del av teksten ut. Det riktige skal være: Quisling ville ikke love

tyskerne at han kunne få de norske styrker til å legge ned våpnene. Da overtok administrasjonsrådet, med representanter fra hesterett, storting og kirken, tross for at de sa seg

villig til å avsette både konge og regjering, ble de vraket av Terboven. Etter at andre var foretrukket, fant representanter fra representasjonsrådet det riktig å protestere og nedlegge verv.